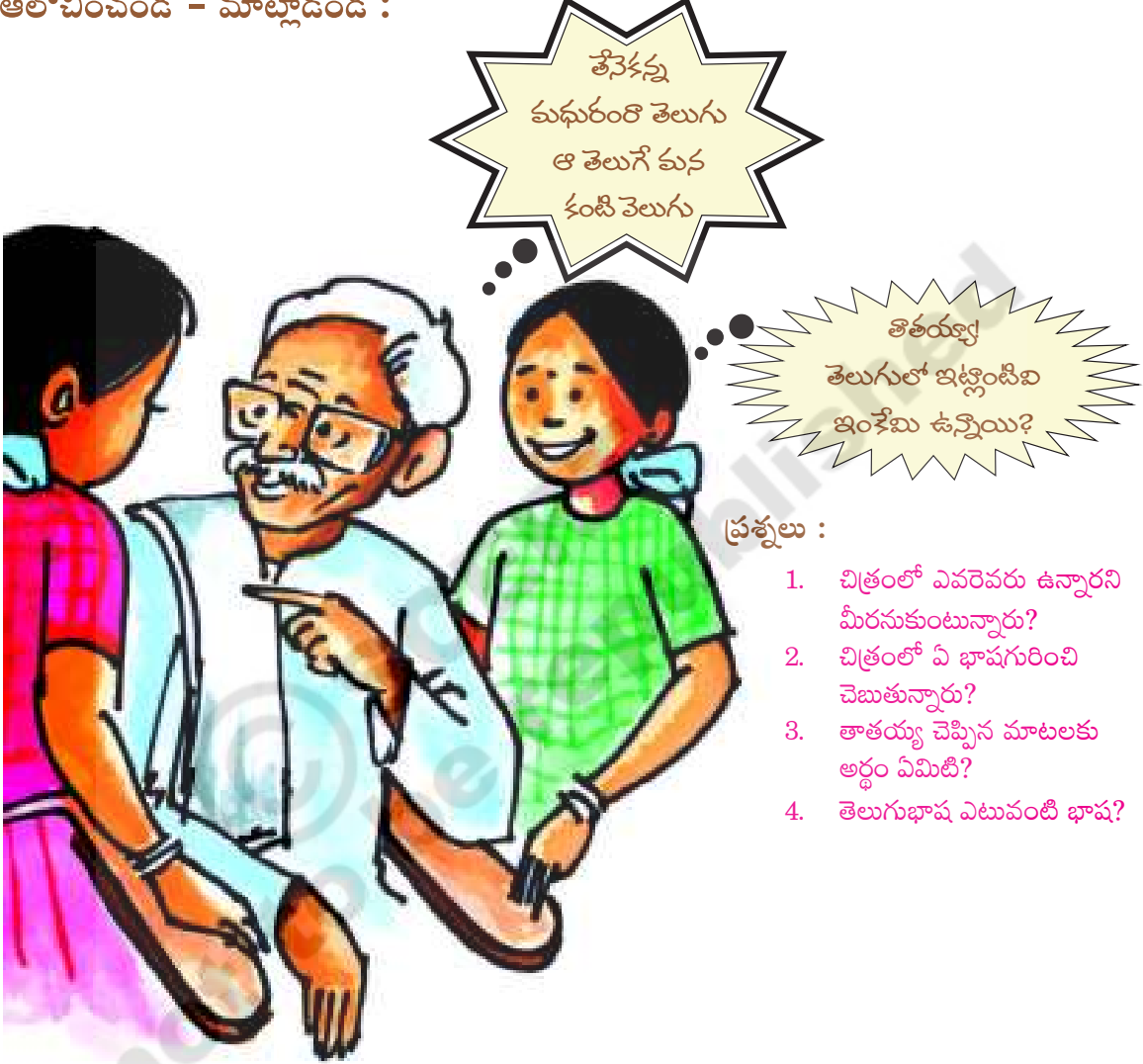

(సంభాషణ)

ఆలోచించండి - మాట్లాడండి :

ప్రశ్నలు :

1. చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు? మీరనుకుంటున్నారు?
2. చిత్రంలో ఏ భాషగురించి చెబుతున్నారు?
3. తాతయ్య చెప్పిన మాటలకు అర్థం ఏమిటి?
4. తెలుగుభాష ఎటువంటి భాష?

తెలుగు భాష చాలా అందమైంది. అన్ని భాషలనూ తెలిపే సామర్థ్యం కలది. తెలుగు భాషలో ఉన్న గొప్పదనం సామెతలు, శబ్దపల్లవాలు, జాతీయాలు మొదలైనవాటిలోనూ, హరికథలు, సంకీర్తనలు మొదలైన ప్రక్రియలలోనూ ఉంది. ఈ పాఠంలో తెలుగుభాష అందచందాలను గురించి తెలుసుకుందాం.

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థం కాని పదాలకింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న పదాలు-అర్థాలు పట్టిక చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

తాతయ్య : చిట్టి! సురభీ! ఏం చేస్తున్నావమ్మా!

సురభి : ఏం లేదు తాతయ్యా! ఇవాల్ని ఆదివారం సంచికలోని ఓ తెలుగు పద్యాన్ని చదువుతున్నాను.

తాతయ్య : ఏదీ ఆ పత్రిక తే !

సురభి : పద్యం బలేగా ఉంది తాతయ్యా! ఇదుగో చూడండి.
(తాతయ్య పద్యం చూసి)

తాత : చమత్కారమున్న పద్యం!

సురభి : తాతయ్యా, ఈ పద్యాన్ని మీరొకసారి చదువుతారా!

తాత : అడిగెదనని కడు వడిఁ జను
నడిగినఁ దను మగుడ నుడువడని నడ యుడుగున్
వెడ వెడ జిడిముడి తడవడ
నడుగిడు; నడుగిడదు జడిమ నడుగిడు నెడలన్.

సురభి : చాలా బాగా చదివారు తాతయ్యా! నేనూ మీలాగే చదవాలికదా!

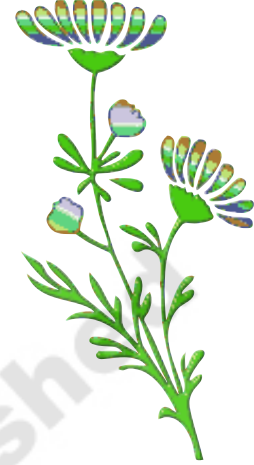
నాయనమ్మ: ఔను భాగవతంలోని గజేంద్రమోక్షం కథలో ఉన్న ఈ ఒక్కపద్యమే కాదు, ఇలాంటివి చాలా నేర్చుకోవాలి. మీ తాతయ్య ఎన్ని పద్యాలు నెమరువేస్తుంటారో!

సురభి : “నెమరువేయటం” అంటే ఏమిటి నాయనమ్మా!

తాతయ్య : ‘నెమరు వేయటం’ అంటే నిజానికి కొన్ని జంతువులు తిన్న ఆహారాన్ని మళ్ళీ నోట్లోకి తెచ్చుకొని ఒక పక్కనుంచి మళ్ళీ దాన్ని నములుతూంటాయి. ఇదే నెమరు వేసుకోటం. కాని దీన్ని భాషా విషయంగా “జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోటం” అనే అర్థంలో వాడుతూ ఉంటారు.
(అప్పుడే శ్రీనిధి లోపలికి వచ్చింది)

శ్రీనిధి : ఇలాంటి వాటిని జాతీయాలంటారు కదా తాతయ్యా!

తాతయ్య : ఔనమ్మా! ఒక భాషలో కొన్ని పదాలు కలసి ఒక విశేష అర్థాన్ని ఇచ్చే పదబంధమైతే దాన్ని జాతీయం అంటారు. అది ఆ భాషకే సొంతం. పలుకుబడి అనే పేరుతో జాతీయాన్ని పిలుస్తారు. వీటితో మన భాషలో మాటల సంపద పెరిగింది.

సురభి : ఆర్.టి.సి. బస్సుల లోపల “దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స” అని రాసి ఉంటుంది. అలా అంటే ఏమిటి తాతయ్యా?

తాతయ్య : శ్రీకృష్ణదేవరాయలు రాసిన వాక్యమిది. దేశభాషల్లో తెలుగు చాలా గొప్పదని అర్థం.

శ్రీనిధి : నాక్కూడా తెలుగుభాష ఎంతో ఇష్టం! కాని మా పాఠశాలలో తెలుగు మాట్లాడనీయరు తాతయ్యా!

తాతయ్య : అదేమిటి? చాలా తప్పు. అట్లాంటి పాఠశాల గురించి ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదుచెయ్యాలి. దానిమీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటుంది.

శ్రీనిధి : సరేగాని! మా ఉపాధ్యాయులు పద్యంలోనే ఒక పొడుపు కథ చెప్పారు. బలేగా ఉంది.

సురభి : ఏమిటది?

శ్రీనిధి : పండిన దెండిన దొక్కటి

ఖండించిన పచ్చిదొకటి కాలిన దొకటై

తిండికి రుచియై యుండును

ఖండితముగ దీని దెల్పు కవియుంగలడే!

అంటే వక్క ఆకు, సున్నం అని చెప్పారు.

సురభి : “తోక లేని పిట్ట తొంభై ఆడుదలు పోయింది” - ఇలా కూడా పొడుపుకథలుంటాయి కదా తాతయ్యా!

తాతయ్య : జైనమూ! పద్యంలో కావచ్చు, వచనంలో కావచ్చు. పొడుపు కథల్లోనే కాదు, ఇంకా అనేక రకాలుగా ఆనందాన్ని కలిగించే విధంగా తెలుగు పద్యాలున్నాయి. రచనలున్నాయి.

సురభి : ‘తెలుగుభాష’ అంటే పద్యాలేనా తాతయ్యా?

తాతయ్య : పద్యాలే తెలుగు భాష కాదు. వచన రచనలు కూడా ఉన్నాయి. తెలుగుకు కావల్సినంత భాషా సాహిత్య సంపద ఉంది. “మొక్కై వంగనిది మావై వంగుతుందా?” వంటి సామెతలు, జాతీయాలు, శబ్దపల్లవాలు మొదలైనవాటితో భాష నిండుగా ఉంది. అదే గొప్పతనం.

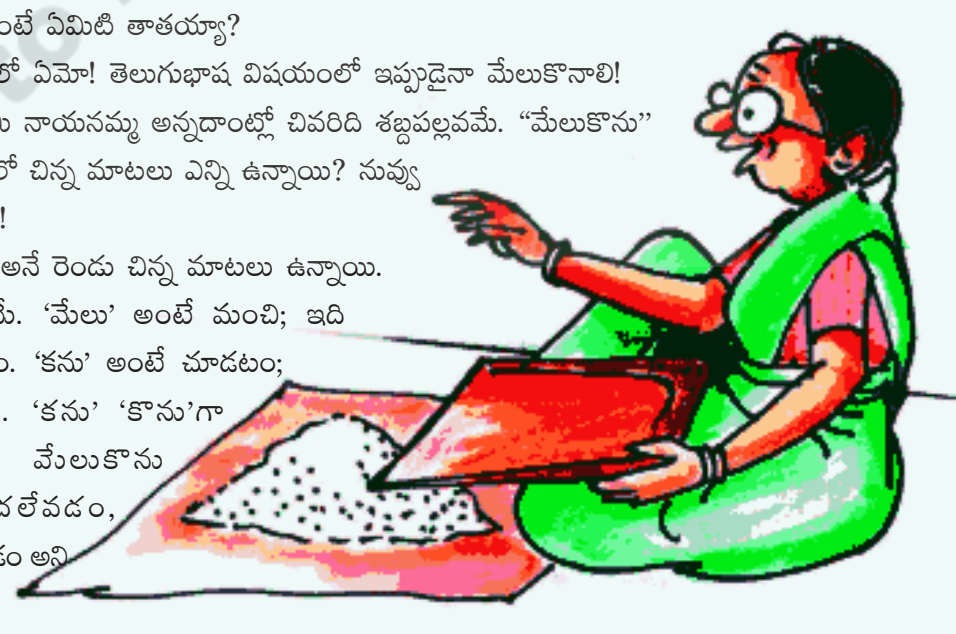
శ్రీనిధి : శబ్దపల్లవమంటే ఏమిటి తాతయ్యా?

నాయనమ్మ : ఏమిచదువులో ఏమో! తెలుగుభాష విషయంలో ఇప్పుడైనా మేలుకొనాలి!

తాతయ్య : చూశారా! మీ నాయనమ్మ అన్నదాంట్లో చివరిది శబ్దపల్లవమే. “మేలుకొను” అన్న మాటలో చిన్న మాటలు ఎన్ని ఉన్నాయి? నువ్వు చెప్పు శ్రీనిధి!

శ్రీనిధి : మేలు,కొను అనే రెండు చిన్న మాటలు ఉన్నాయి.

తాతయ్య : జెను, నిజమే. ‘మేలు’ అంటే మంచి; ఇది నామవాచకం. ‘కను’ అంటే చూడటం; ఇది క్రియ. ‘కను’ ‘కొను’గా మారింది. మేలుకొను అంటే నిద్రలేవడం, జాగృతమవడం అని అర్థం.

- శ్రీనిధి : ఓహో! రెండు వేరు వేరు అర్థాలున్న పదాలు కలిసి ఇంకో అర్థం వచ్చే కొత్తపదం అన్నమాట!
- తాతయ్య : ఇలా నామవాచకానికి క్రియ చేరిన పదాలనే శబ్దపల్లవాలు అంటారు.
- సురభి : మేలుకొలపడానికి పాటలు కూడా పాడతారుకదా తాతయ్యా!
- తాతయ్య : ఔను సురభి తల్లీ! నువ్వు చెప్పింది నిజం. పాడతారు.
- శ్రీనిధి : తాతయ్యా! పడుకోబెట్టడానికి కూడా పాటలు పాడతారుకదా!
- తాతయ్య : ఔను పాడతారు. పిల్లలను జోకొడుతూ పాడే పాటలు. నీకేమైనా వచ్చా?
- శ్రీనిధి : జోలపాటలా? తాతయ్యా! వచ్చు! జో అచ్యుతానంద జో జో ముకుంద.....పిల్లల్ని జోకొడుతూ పాడే పాటలు జోలపాటలన్నమాట.
- సురభి : నాకేమో 'పలుకే బంగారమాయెనా....' చాలా ఇష్టం.
- తాతయ్య : ఇలాంటి పాటలను ఏమంటారో తెలుసా?
- సురభి : సంకీర్తనలు కదా తాతయ్యా!
- తాతయ్య : ఔను. మన తెలుగు భాషలో త్యాగయ్య, అన్నమయ్య వంటివారు రాసిన సంకీర్తనలు చాలా ప్రసిద్ధి పొందాయి.
- శ్రీనిధి : మరి మన పల్లెల్లో ఉన్నవాళ్ళు పొలం పనులు చేసుకొంటూ పాటలు పాడుకొంటూ ఉంటారు కదా! అవి ఏమిటి?
- తాతయ్య : అవి తెలుగుపాటల సంపదలోవే. పల్లెటూళ్ళలో ఉన్నవాళ్ళు ఆనందంగా పాడుకొంటూ ఉంటారు. చాలా భాగుంటాయి. వాటిని జానపద గేయాలంటారు.
- సురభి : మరి అవన్నీ ఎవరు రాశారు?
- తాతయ్య : అవన్నీ ఎవరో పనిగట్టుకొని రాసినవి కావు. అవి మౌఖికంగా, ఆశువుగా చెప్పినవి. అంటే అప్పటికప్పుడు ఊహించుకొని పాడినవి. ఫలానా జానపదగేయం ఫలానా వాడు రాసినది అని చెప్పలేము.
- సురభి : అలానా! మరి మా అమ్మ ఇంట్లో నోమునోచుకొంటూ పాటలు పాడుతుంది.నోముల పాటలు కూడా ఉంటాయా?
- తాతయ్య : ఉంటాయ్, ఉంటాయ్! తెలుగు భాష ఆడవాళ్ళకిచ్చిన ప్రత్యేక వరం. స్త్రీల నోముల పాటలు, పెండ్లి పాటలు, బతుకమ్మ పాటలు, జోలపాటలు, పండుగపాటలు, వేడుకలపాటలు మొదలయినవి ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇది సరేగాని నిన్న రాత్రి మీరు ఎక్కడికెళ్ళారు?
- సురభి : హరికథ వినటానికి వెళ్ళాం
- తాతయ్య : హరికథ, బుజ్జకథ, ఒగ్గుకథ, డప్పుకథ మొ॥నవి అన్నీ తెలుగులో ఆబాలగోపాలాన్ని అలరిస్తాయి.
- సురభి : ఇవన్నీ ఒకే తీరుగా చెబుతారా?
- తాతయ్య : లేదమ్మా! ఒక్కొక్క కథావిధానం ఒక్కొక్కరకంగా ఉంటుంది.
- శ్రీనిధి : తాతయ్యా! మా స్నేహితురాలికి తెలుగుభాషలో ఆటలను గురించి వాళ్ళ అమ్మ చెప్పిందట. భాషలో ఆటలు అంటే ఏమిటి?
- తాతయ్య : తెలుగు భాషలోని పదాలు, వాక్యాలు తీసుకొని ఆడుకోవడమన్నమాట. మీరిప్పుడు ఇంగ్లీషులో పజిల్స్, క్రాస్ వర్డ్స్ లాంటివి నింపుతూఉంటారుకదా! అలాంటివన్నీ తెలుగులో కూడా ఉన్నాయి. నేనో ఆట చెప్పనా? "జనపనార" అనే మాటను తీసుకోండి ఇందులో ఉన్న పదాల్ని వెతకండి.

- శ్రీనిధి : జప,నాప,నర,జర,
 సురభి : నాన,జన,పర,నార
 తాతయ్య : చూశారా! మీరు ఎన్ని పదాలు తీయగలిగారో! ఈ ఆటలు పాటలవల్ల మీ భాషాసంపద, పదసంపద కొంత పెరుగుతుంది.
 సురభి : ‘కప్పును గని ఫణివరుండు గడగడ వణికెన్.’ అనే పంక్తితో మా పుస్తకంలో ఒక గమ్మత్తు పద్యం ఉంది.
 తాతయ్య : వాటిని సమస్యాపూరణలు అంటారు. ఇవి సాధారణంగా అవధాన ప్రక్రియల్లో ఉంటాయి.
 సురభి : అష్టావధానం అంటే ఆదేనా?
 తాతయ్య : ఔను! అష్టావధానంలో సమస్యా పూరణం అనేది ఒక విషయం. శతావధానం, సహస్రావధానం అనేవి కూడా ఉన్నాయి. ఇవికూడా తెలుగులో ఒక అద్భుత విధానం. కవి ఏకాగ్రతను, ధారణను, ప్రతిభను తెలుసుకోగిన ప్రక్రియలివి.
 శ్రీనిధి : అబ్బా ! తెలుగు భాష ఎంత గొప్పదో ఇప్పుడు అర్థమవుతుంది. ఇన్ని రకాలుగా భాషను ఉపయోగించి , ఆనందించవచ్చు. ప్రయోజనాన్ని పొందవచ్చు.
 సురభి : వేమన, బద్దెన లాంటివారి పద్యాలద్వారా నీతిని, ధర్మాన్ని గురించి ఎంతో తెలుసుకోవచ్చుకదా!
 తాతయ్య : మంచిచెడులను గురించి కూడా చెప్పవచ్చు.
 శ్రీనిధి : అదెలా?
 తాతయ్య : మా నిజాంరాజు
 తరతరాల బూజు! ... అన్నాడు కవి దాశరథి.
 వట్టిమాటలు కట్టిపెట్టోయ్
 గట్టిమేలు తలపెట్టవోయ్! ... అన్నాడు మహాకవి గురజాడ.
 సురభి : ఎంత సులభంగా అర్థమైందో!
 శ్రీనిధి : ఐతే ఇన్ని రకాల గొప్పతనం ఉన్న మన తెలుగు భాషను వదిలిపెట్టేదే లేదు. తెలుగుతోపాటు ఇతర భాషల్ని నేర్చుకుంటాం.
 సురభి : నేను ఇతర భాషల్ని నేర్చుకున్నప్పటికీ నాకు తెలుగు భాషంటేనే ఇష్టం. తేనెల భాష తెలుగు అన్నది నిజం. తీయని భాష-తరగని భాష తెలుగు.
 తాతయ్య : చాలా బాగా చెప్పారు. మన తెలుగును పాశ్చాత్యులు “ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్” అని కీర్తించారు తెలుసా!
 శ్రీనిధి : అంటే ఏమిటి?
 తాతయ్య : మన తెలుగులో కాలు, చెయ్యి, నోరు, నడుము, బరువు లాంటి మాటలు ఉన్నాయి కదా! వీటిలో ప్రతి మాటకూ చివర అచ్చు ఉంది కాలు అన్న మాటకు చివర లు ఉంది. ‘లు’ లో ‘ల్’ అనేది హల్లు, ‘ఉ’ అనేది అచ్చు ఈ విధంగా ఉండడంవల్ల తెలుగుకు అచ్చులతో అంతమయ్యే భాష అనీ, అజంత భాష అని పేరు వచ్చింది.
 సురభి : ఓహో, అదా సంగతి!
 తాతయ్య : ఇటలీభాషలో కూడా మాటల చివర అచ్చు ఉంటుందట. అందువల్ల పడమటి దేశాలవాళ్ళు తెలుగును ‘తూర్పు దేశాల ఇటాలియన్’ అని అన్నారు.
 సురభి : ఆహా! అయితే ఇటాలియన్ భాష పడమటి దేశాల తెలుగు అన్నమాట.

తాతయ్య : అదీ సంగతి!

శ్రీనిధి : ఎవరి మాతృభాష వారికి కన్నతల్లి లాంటిది. మన తెలుగు భాష మనకు అమృతం కదూ! మనం తెలుగులోనే ఆలోచిస్తాం. తెలుగులోనే మాట్లాడతాం. తెలుగులోనే జీవిస్తాం! మా స్నేహితులను ఇలానే ప్రోత్సహిస్తాం.

తాతయ్య : మీ స్నేహితులనే కాదు. అందరినీ, అన్ని అవసరాలకూ తెలుగు భాషనే వాడమని ప్రోత్సహించాలి. తెలుగు గొప్పతనాన్ని పద్యాల్లో, గేయాల్లో, పాటల్లోనూ నలుదిక్కులా పాడి వినిపించాలి. తెలుగు ఆరాధ్య భాష అయ్యేలా చూడాలి.

సురభి మా స్నేహితులందరికీ చెబుతాం తాతయ్యా!

తాతయ్య : తప్పకుండా చెప్పండి. ఎంతో మంది మహానుభావులు పెంచి పోషించినది మన తెలుగు భాష. ఇది ఎంత ప్రాచీనమయినదో అంత ఆధునికమయింది. ఎప్పుడో పుట్టిన గోదావరి ఇప్పటికీ ప్రవహిస్తూనే ఉంది కదా! అందువల్ల మనం ఏం చెప్పాలంటే-

“భవి అంతా తిరిగినా

జన్మభూమి చేరరా!

భాషలెన్ని నేర్చినా

నీ భాషనే వాడరా!”

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. పాత్యభాగంలో మీకు బాగా నచ్చిన అంశం ఏమిటి?
2. మనకు ఏ భాషా లేకపోతే ఏమౌతుంది?
3. మన భాష గొప్పతనాన్ని గురించి నువ్వు ఏం తెలుసుకొన్నావు?
4. తెలుగు భాషలో జానపద గేయాలు, కథలు, పాటలు, పద్యాలు, సామెతలు, బుర్రకథలు, బతుకమ్మ పాటలు ఇలాంటివి ఉన్నాయి కదా! వీటిలో నీకు ఏవేవి ఇష్టం? ఎందుకు ఇష్టం?
5. ‘ఎన్ని భాషలు నేర్చుకొన్నా మనం మన మాతృభాషను మరవగూడదు.’ అనడానికి కారణం ఏమిటి?

II. చదవడం - రాయడం

1. ఈ కింది వాక్యాలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు.
 - అ. తెలుగు భాష అంటే పద్యాలేనా తాతయ్యా?
 - ఆ. లేదమ్మా! ఒక్కొక్క కథావిధానం ఒక్కొక్క రకంగా ఉంటుంది.
 - ఇ. ఎప్పుడో పుట్టిన గోదావరి ఇప్పటికీ ప్రవహిస్తూనే ఉంది కదా! ఈ. అజంత భాష అనీ పేరు వచ్చింది.

2. కింది పేరాలోని సామెతలను గుర్తించి రాయండి.

అప్పుచేసి పప్పుకూడు తినకుండా కోటి విద్యలు కూటి కొరకే కాబట్టి, ఏదో ఒక విద్యను నేర్చుకొని, తిన్న ఇంటి వాసాలు లెక్కపెట్టడం మాని మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలుగా జీవితంలో వృద్ధి చెందాలి.

.....

.....

.....

.....

3. కింది ప్రశ్నలకు పాఠాన్ని చదివి జవాబులు రాయండి.

- అ. తెలుగుభాష ఆడవాళ్ళకిచ్చిన ప్రత్యేక వరమేది?
- ఆ. జాతీయాలు, శబ్దపల్లవాలు అంటే ఏమిటి? వాటికి ఉదాహరణలు ఇవ్వండి.
- ఇ. నెమరువేయడం అంటే భాషాపరంగా అర్థమేమిటి?
- ఈ. సంకీర్తనలు రచించినవారు ఎవరెవరు?
- ఉ. జానపద గేయాలు అంటే ఏమిటి?
- ఊ. ఇటలీ భాషను తెలుగు భాషతో పోల్చవచ్చా? ఎందువల్ల?
- ఎ. తెలుగు సాహిత్యంలోని కొన్ని రకాల ప్రక్రియల పేర్లను తెలపండి.
- ఏ. మనం చెప్పాల్సిన విషయమేమిటి?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో ఆలోచించి జవాబులు రాయండి.

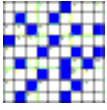
- అ. మీ ఉపాధ్యాయుడు తెలుగు మాట్లాడే తీరుకూ మీరు మాట్లాడే తీరుకూ తేడాలు కనిపిస్తున్నాయా? వాటిని గుర్తించి రాయండి.
- ఆ. మీకు తెలిసిన ఐదారు సామెతలు రాసి వాటికి అర్థాలు తెలపండి.
- ఇ. టీ.వీ. లోను, రేడియోలోను యాంకర్లు అనేవాళ్ళు తెలుగు మాట్లాడుతూ ఉంటారు కదా! వాళ్ళు పలికే భాష తీరును గురించి మీ అభిప్రాయం రాయండి.
- ఈ. మీ తరగతిలో ఎన్ని భాషలు మాట్లాడే పిల్లలు ఉన్నారు. ఆ భాషల పేర్లు ఏమిటి?
- ఉ. మన భాషలో మీకు తెలిసిన కవుల పేర్లను రాయండి.
- ఊ. టీ.వీ., రేడియో, మీ ఇల్లు, తరగతిగది - వీటిలో ఏ ప్రదేశంలో మీకు భాష బాగా అర్థమవుతున్నదో రాయండి. ఏ ప్రదేశంలో ఎందుకు అర్థం కావడంలేదో రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పది పంక్తుల్లో జవాబులు రాయండి.

- అ. భాషవల్ల కలిగే ప్రయోజనాలను రాయండి.
- ఆ. ప్రసార మాధ్యమాల్లో వచ్చే "తెలుగు భాష"కు సంబంధించిన కార్యక్రమాల్ని చూడండి. మీ అభిప్రాయాన్ని రాయండి.
- ఇ. తెలుగు భాష గొప్పతనాన్ని గురించి రాయండి.
- ఈ. తెలుగు భాషను కాపాడడానికి మీరు ఏం చేస్తారో రాయండి.

IV. పదజాలం

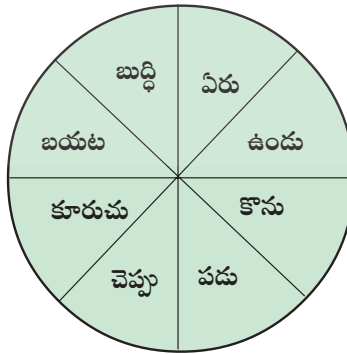

1. కింది పట్టికలోని పదబంధాల్లో గల జాతీయాలను గుర్తించండి. వాటితో వాక్యాలు రాయండి.

భగీరథ ప్రయత్నం	గుండె కరిగింది	తలపండిన
కొట్టిన పిండి	కంటికి కాపలా	కాలికి బుద్ధి చెప్పటం
అన్నం అరగటం	వీనులవిందు	కాయలు కాయటం
తలలో నాలుక	నా ప్రయత్నం	తుమ్మితే ఊడే ముక్కు
పెళ్ళి విందు	పుక్కిటి పురాణం	చెప్పులరగడం
కలగావులగం	కళ్ళు కాయలు కాయటం	చెవిలో పోరు

ఉదా : తలపండిన :- రామయ్య వ్యవసాయం చేయడంలో తలపండినవాడు కాబట్టి ప్రతి ఏటా మంచి పంట పండిస్తున్నాడు.

2. కింది వృత్తంలోని పదాలను ఆధారంగా శబ్దపల్లవాల్ని రాయండి. సొంతవాక్యాల్లో ఉపయోగించండి.

ఉదా : బయటపడు : కిషన్ కష్టపడి సమస్యలనుంచి బయటపడ్డాడు.

3. కింది వాక్యాలను చదవండి. వీటిని పట్టికలోనున్న తెలుగు భాషాప్రక్రియలలో సరైనవాటితో జతపరచి వాటిని వాక్యాలగా రాయండి.

- అ. ఉప్పు కప్పురంబు ఒక్క పోలికనుండు
- ఆ. అదిగో అల్లదిగో శ్రీహరి వాసము
- ఇ. సోమవారపు లక్ష్మీ ఉయ్యాలో
- ఈ. నేను అన్నం తిని బడికి వెళతాను
- ఉ. బొబ్బిలిపులిని నేనురా - సై
దేశరక్షణ చేసెదరా - సై
- ఊ. శ్రీమద్రమారమణ గోవిందో హరి

హరికథ
సంకీర్తన
బతుకమ్మపాట
బుర్రకథ
వచనం
పద్యం

ఉదా : 'ఉప్పు కప్పురంబు నొక్కపోలికనుండు' అనేది పద్యప్రక్రియ

4. కిందివాటిని ఉదాహరణలో చూపిన విధంగా ఒకే పదంగా కూర్చండి

- ఉదా : తెలుగు అనే పేరు గల భాష = తెలుగుభాష
- అ. తల్లీ, తండ్రీ =
- ఆ. హరి యొక్క కథ =
- ఇ. దేశమునందలి భాషలు =

V. సృజనాత్మకత

- కింది జాతీయాలను ఉపయోగించి ఒక కథ రాయండి.
చెవిలో ఇల్లు కట్టుకొని, కంటికి కాపలా, తలపండిన, వీనుల విందు, తలలో నాలుక, కాలికి బుద్ధి చెప్పు, చేతులు ముడుచుకోవడం, కొట్టిన పిండి.
- “మన మాతృభాష కన్నతల్లితో సమానం”. దీన్ని సమర్థిస్తూ ఉపన్యాసం ఇవ్వండి.
- “తెలుగుభాష” గొప్పదనాన్ని గురించి, కాపాడడాన్ని గురించి నినాదాలు రాయండి.

VI. ప్రశంస

- కింది సామెతల్ని మీకు తెలిసిన ఇతర భాషల్లో ఏమంటారో తెలుసుకోండి.
అ. మనసుంటే మార్గముంటుంది.
ఆ. సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన
ఇ. మెరిసేదంతా బంగారం కాదు
ఈ. నోరు మంచిదైతే ఊరు మంచిదౌతుంది.
- మనకు తెలుగు భాష లాగే ఇతరులకు వాళ్ళ భాష గొప్పది. కాబట్టి ఇతర భాషల్లోని గొప్పదనాన్ని గురించి తెలుసుకొని చెప్పండి.

VII. ప్రాజెక్టు పని :

1. మీ పుస్తకంలోని ఇతర పాఠాలలో ఉన్న శబ్దపల్లవాల్ని, జాతీయాల్ని, సామెతల్ని వెతికి రాయండి.
2. తెలుగుభాష/మాతృభాష గొప్పదనాన్ని గురించి తెలిపే పద్యాలు, పాటలు, గేయాలు సేకరించండి. వాటిని పెద్దగా రాసి ప్రదర్శించండి. పాడి వినిపించండి.

VIII. భాషగురించి తెలుసుకుందాం

1. మీరు ఆమ్రేడితసంధి, ద్వీరుక్తటకారసంధి గూర్చి తెలుసుకున్నారు కదా!

కింది పదాలను విడదీయండి. సంధిపేరు తెల్పండి.

- అ) అయ్యయ్యో = +
 ఆ) కుట్టుసురు = +
 ఇ) కొట్టకొన = +
 ఈ) పట్టపగలు = +
 ఉ) అన్నన్న = +
 ఊ) చిట్టెలుక = +
 ఋ) ఎట్టెట్లు = +
 ౠ) అహహా = +
 ఎ) అడిగడిగి = +
 ఐ) ఓరోరి = +

2. కింది పదాలు ఏ సంధి సూత్రానికి వర్తిస్తాయో గుర్తించి ఆ సంధి పేరు రాసి సూత్రం రాయండి.

అ) అచ్చు ఆమ్రేడితం తరచు.

సంధిపేరు

సూత్రం.....

ఆ) అ, డలు అచ్చు ద్వీరుక్తటకారం ఆదేశం కుటు,
 చిటు, కడు, నిడు, నడు.

సంధిపేరు

సూత్రం.....

నేనివి చేయగలనా?

1. తెలుగు భాష గొప్పదనాన్ని గురించి మాట్లాడగలను.	ఔను / కాదు
2. పాఠం ధారాళంగా చదవగలను. పాఠం ఆధారంగా ప్రశ్నలు జవాబులు రాయగలను.	ఔను / కాదు
3. తెలుగుభాష గొప్పదనాన్ని గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4. తెలుగుభాషలోని సామెతలను, జాతీయాలను ఉపయోగించగలను.	ఔను / కాదు
5. జాతీయాలతో, సామెతలతో కథ రాయగలను.	ఔను / కాదు

మీ బద్ధ శత్రువుతోనైనా సరే మంచిగా, మృదువుగా నొప్పికలిగించకుండా ఉండే భాషనుపయోగించి మాట్లాడండి.

- వివేకానందుడు